

## Vplyv priemerného kurzu na zdaňovanie cenných papierov

Anna HARUMOVÁ\*

---

### Effect of Average Course on Taxing of Securities

#### Abstract

*This article is oriented on securities's sale, which except accounting aspects has also taxes aspects, adjusted in legislation. Adjusting loss from sale of securities is different in securities's sales and the others subjects. Is necessary distinguish losses from sale of securities with which is handling at market of dimensioned securities and others securities. On the base practical analyses the impact of these aspects on taxing of securities we can state, that the accounting problems and taxing of securities is vary serious. Vary important is also accounting evidence, on which base is possible lead and adjudicate securities for tax purposes. Is necessary to know, that average course of securities dimensioned on the market is crucial at loss asserting from sale of securities and on this purposes is necessary average course of securities also monitor.*

**Keywords:** securities, accounting aspects, taxes aspects, course of securities

**JEL Classification:** H2

---

#### Úvod

Predaj cenných papierov má okrem účtovných aspektov aj daňové aspekty, upravené v daňovej legislatíve. Uplatňovanie straty z predaja cenných papierov je iné u obchodníkov s cennými papiermi a u ostatných subjektov. Je potrebné rozoznávať aj uplatňovanie straty z predaja cenných papierov pri cenných papieroch, s ktorými sa obchoduje na trhu kótovaných cenných papierov a pri ostatných cenných papieroch. Priemerný kurz cenných papierov kótovaných na trhu je rozhodujúci pri uplatňovaní daňovej straty z predaja cenných papierov podľa daňového zákona. Strata z predaja cenných papierov sa uplatňuje odlišným spôsobom aj podľa toho, aký subjekt tieto cenné papiere predáva.

---

\* doc. Ing. Anna HARUMOVÁ, PhD., Ekonomická univerzita v Bratislave, Fakulta podnikového manažmentu, Katedra podnikových financií, Dolnozemska cesta 1, 852 53 Bratislava 5, e-mail: harumova@dec.euba.sk

## 1. Daňové aspekty predaja cenných papierov

Zákon o dani z príjmov<sup>1</sup> upravuje stratu z predaja cenných papierov pre subjekty, ktoré nie sú obchodníkmi s cennými papiermi, tak, že na daňové účely uznáva výdavky vo výške úhrnu cien obstarania cenných papierov (s výnimkou zmeniek) v zdaňovacom období, v ktorom dôjde k ich predaju, a to:

- pri cenných papieroch, s ktorými sa obchoduje na trhu burzy cenných papierov, ak cena obstarania nie je vyššia a príjem z predaja nie je nižší ako 10 % odchýlka od priemerného kurzu v deň nákupu alebo predaja zverejneného burzou cenných papierov.

- pri ostatných cenných papieroch, vrátane cenných papierov, pri ktorých nie je dodržaná podmienka uvedená v bode 1, sa uznávajú výdavky najviac do výšky príjmov z predaja cenných papierov.

Do úhrnu cien obstarania a cien predaja cenných papierov sa nezahrnú ceny obstarania a ceny predaja tých cenných papierov, ktoré sú predmetom obchodov uzavretých na burze cenných papierov, pri ktorých je súčasne dohodnutý spätný termínový obchod.

Toto obmedzenie uplatňovania daňovej straty pri predaji cenných papierov platí aj pre obchodníkov s cennými papiermi a pre investičné fondy.

## 2. Zisťovanie priemerného kurzu cenných papierov

Odhýlka od priemerného kurzu sa posudzuje (testuje) pri každom obchode samostatne. Pri predaji cenných papierov môžu nastať tri možnosti:

1. Ak daňovník v priebehu zdaňovacieho obdobia vykáže niektoré obchody ziskové a niektoré stratové, ale celkovým výsledkom z predaja cenných papierov je zisk, nie je potrebné testovať odchýlky od priemerného kurzu.

2. V prípade vykázania straty ako celkového výsledku z predaja cenných papierov je potrebné zistiť, či predmetom predaja boli aj kótované cenné papiere. Keď kótované cenné papiere neboli predmetom predaja v danom zdaňovacom období, nie je potrebné robiť testovanie. V tomto prípade sa postupuje tak, že cena obstarania sa uzná do nákladov len do výšky príjmov z predaja cenných papierov.

3. Ak predmetom predaja boli aj kótované cenné papiere, je potrebné skúmať dodržanie odchýlky pri jednotlivých obchodoch, a ak sa zistí, že pri niektorom obchode sa nedodržala povolená tolerancia, len strata z príslušného obchodu nebude uznaná v základe dane z príjmov.

<sup>1</sup> Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Priemerný kurz je vážený aritmetický priemer individuálnych kurzov obchodov, ktoré boli v sledovaný deň uskutočnené s cenným papierom na burze cenných papierov.

### Príklad 1

Spoločnosť realizovala v zdaňovacom období predaj cenných papierov v hodnote 1 150 tis. Sk. Ceny obstarania cenných papierov zúčtované k predaju boli vo výške 1 300 tis. Sk. Keďže z predaja cenných papierov vznikla strata a medzi predanými cennými papiermi boli aj obchody s kótovanými cennými papiermi, je potrebné testovať dodržanie 10 % odchýlky od priemerných kurzov v deň nákupu a v deň predaja cenných papierov.

Tabuľka 1

| Operácia                | Cena obstar.<br>(CO – náklad) | Predajná cena<br>(PC – výnos) | Odchýlka<br>CO PC | Hospodársky<br>výsledok | Daňový<br>náklad |
|-------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------|-------------------------|------------------|
| <i>Predaj CP za rok</i> | 1 300                         | 1 150                         |                   | -150                    |                  |
| <i>Kót. obchod č. 1</i> | <u>220</u>                    | <u>190</u>                    | 214,5 166,5       | <u>-30</u>              | 190              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 185                           |                   |                         |                  |
| <i>Kót. obchod č. 2</i> | <u>210</u>                    | <u>140</u>                    | 214,5 148,5       | <u>-70</u>              | 140              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 165                           |                   |                         |                  |
| <i>Kót. obchod č. 3</i> | <u>220</u>                    | <u>190</u>                    | 214,5 166,5       | -30                     | 220              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 185                           |                   |                         |                  |
| <i>Kót. obchod č. 4</i> | <u>210</u>                    | <u>230</u>                    |                   | +20                     | 210              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 190                           |                   |                         |                  |
| <i>Ost. obchod č. 5</i> | <u>220</u>                    | <u>170</u>                    |                   | <u>-50</u>              | 170              |
| <i>Ost. obchod č. 6</i> | <u>220</u>                    | <u>230</u>                    |                   | +10                     | 220              |
| <i>SPOLU</i>            | 1 300                         | 1 150                         |                   | -150                    | 1 150            |
| <i>Úprava účt. HV</i>   |                               |                               |                   | +150                    |                  |

#### Legenda:

Obchod č. 1 – Nebola dodržaná odchýlka od priemerného kurzu v deň nákupu (maximálna cena nákupu pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 214,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania len do výšky príjmu z predaja (190).

Obchod č. 2 – Nebola dodržaná odchýlka od priemerného kurzu v deň predaja (minimálna cena predaja pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 148,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania len do výšky príjmu z predaja (140).

Obchod č. 3 – Bola dodržaná odchýlka od priemerného kurzu v deň nákupu (maximálna cena nákupu pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 214,5) a bola dodržaná aj odchýlka od priemerného kurzu v deň predaja (minimálna cena predaja pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 166,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania bez obmedzenia (220) a strata z tohto obchodu vo výške 30.

Obchod č. 4 – Pri predaji cenného papiera nevznikla strata, preto nie je potrebné skúmať odchýlku od priemerného kurzu v deň nákupu, ani predaja.

Obchod č. 5 – Pri predaji ostatných cenných papierov strata z predaja nie je daňovo uznaná, preto obstarávacia cena bude uznaná do daňových nákladov len do výšky príjmu z predaja (170).

Obchod č. 6 – Pri predaji ostatných cenných papierov nevznikla strata, preto obstarávacia cena bude uznaná do daňových nákladov v celej výške (220).

Pri ostatných cenných papieroch sa cena obstarania uzná do daňových nákladov len do výšky príjmov z predaja. To znamená, že strata z predaja cenných papierov nebude uznaná na daňové účely. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na obchodníkov s cennými papiermi, investičné spoločnosti a investičné fondy.

### 3. Posudzovanie odchýlky od priemerného kurzu

Postup posudzovania 10 % odchýlky od priemerného kurzu pri zahrňovaní obstarávacej ceny do daňových nákladov, v prípade ak cenný papier je v deň nákupu obchodovaný na hlavnom trhu burzy, a v deň predaja už nie je obchodovaný na hlavnom trhu burzy, je iný.

Pri predaji nie je známy priemerný kurz cenného papiera a preto sa 10 % odchýlka od priemerného kurzu posudzuje len pri nákupe. Ak sa nákupná cena pohybuje v 10 % tolerancii a z transakcie vznikne strata, tá je plne uznaná na daňové účely.

Rovnako sa postupuje v opačnom prípade. V prípade, ak cenný papier je v deň predaja obchodovaný na hlavnom trhu burzy, a v deň nákupu nebol obchodovaný na hlavnom trhu burzy, pri predaji je známy priemerný kurz cenného papiera, a preto sa 10 % odchýlka od priemerného kurzu posudzuje len pri predaji. Ak sa predajná cena pohybuje v 10 % tolerancii a z transakcie vznikne strata, tá je plne uznaná na daňové účely.

#### Príklad 2

Spoločnosť realizovala v zdaňovacom období predaj cenných papierov v hodnote 340 tis. Sk. Ceny obstarania cenných papierov zúčtované ku dňu predaja boli vo výške 420 tis. Sk. Pretože z predaja cenných papierov vznikla strata, a medzi predanými cennými papiermi boli aj obchody s kótovanými cennými papiermi, je potrebné testovať dodržanie 10 % odchýlky od priemerných kurzov v deň nákupu a v deň predaja cenných papierov. Prvý cenný papier sa obchodoval na hlavnom trhu len pri nákupe, a druhý cenný papier len pri predaji.

Tabuľka 2

| Operácia              | Cena obstar.<br>(CO – náklad) | Predajná cena<br>(PC – výnos) | Odchýlka<br>CO PC | Hospodársky<br>výsledok | Daňový<br>náklad |
|-----------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------|-------------------------|------------------|
| <i>Predaj CP</i>      | 420                           | 340                           |                   | -80                     |                  |
| <i>Obchod č. 1</i>    | <u>210</u>                    | <u>190</u>                    | 214,5             | <u>-20</u>              | 210              |
| <i>priemerný kurz</i> | 195                           |                               |                   |                         |                  |
| <i>Obchod č. 2</i>    | <u>210</u>                    | <u>150</u>                    | 148,5             | <u>-60</u>              | 210              |
| <i>priemerný kurz</i> |                               | 165                           |                   |                         |                  |
| <i>SPOLU</i>          | 420                           | 340                           |                   | -80                     | 420              |
| <i>Úprava účt. HV</i> |                               |                               |                   | <u>+0</u>               |                  |

Legenda:

Obchod č. 1 – Bola dodržaná odchýlka od priemerného kurzu v deň nákupu (maximálna cena nákupu pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 214,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania vo výške 210.

Obchod č. 2 – Bola dodržaná odchýlka od priemerného kurzu v deň predaja (minimálna cena predaja pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 148,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania vo výške 210.

Daňovníci, ktorí obchodujú s cennými papiermi, používajú pri stanovení ceny obstarania cenného papiera:

- buď cenu zistenú váženým aritmetickým priemerom,
- alebo cenu zistenú spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku cenného papiera sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku cenného papiera (FIFO metóda).

Tento spôsob ocenenia sa môže použiť len pri rovnakých druhoch cenných papierov, pri rovnakých emitentoch a rovnakých menách, na ktoré cenné papiere znejú. Pri cene obstarania, ktorá je váženým aritmetickým priemerom, sa priemerná cena obstarania skladá z viacerých transakcií, pričom pri niektorých môže byť cena obstarania vyššia ako 10 % odchýlka od priemerného kurzu daného dňa a pri niektorých je v tolerancii. Test odchýlky sa použije len v prípade, ak cena všetkých nákupov v rámci rovnakého druhu cenného papiera od jedného emitenta je nad stanovený limit 10 %.

Tabuľka 3

| Nákupy dňa                       | Cena obstarania v Sk | Priemerný kurz |                                   |
|----------------------------------|----------------------|----------------|-----------------------------------|
| 7. 5.                            | 115                  | 100            | (maxim. 110, nie je v tolerancii) |
| 6. 6.                            | 120                  | 110            | (maxim. 121, je v tolerancii)     |
| Vážený aritmetický priemer 117,5 |                      |                |                                   |
| Predaj dňa                       | Predajná cena v Sk   | Priemerný kurz |                                   |
| 7.7.                             | 100                  | 110            | (min. 99, je v tolerancii)        |

*Legenda:*

Na základe testovania odchýlky od priemerného kurzu možno uznať ako účtovný náklad 117,5 Sk; účtovný výnos 100 Sk a účtovnú stratu vo výške 17,5 Sk, ktorá bude uznaná na daňové účely, pretože cena obstarania jedného z nákupov je v tolerancii 10 % od priemerného kurzu.

## 4. Zdaňovanie príjmov obchodníkov s cennými papiermi

Obchodníkom s cennými papiermi je akciová spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorá poskytuje investičné služby na základe povolenia na poskytovanie investičných služieb udeleného úradom. Povolením na poskytovanie investičných služieb sa povoľuje vznik obchodníka s cennými papiermi alebo zriadenie pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi na území Slovenskej republiky a výkon činnosti tohto obchodníka s cennými papiermi alebo pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi v rozsahu vymedzenom v tomto povolení a za podmienok uložených týmto povolením. Iná osoba ako obchodník s cennými papiermi nesmie bez povolenia úradu poskytovať hlavné investičné služby a vedľajšie investičné služby.

Investičnými službami sú hlavné investičné služby a vedľajšie investičné služby; poskytujú sa klientom pri nakladaní s investičnými nástrojmi za podmienok stanovených zákonom o cenných papieroch.

Zahraničným obchodníkom s cennými papiermi je právnická osoba alebo fyzická osoba so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, ktorá vykonáva investičné služby a má oprávnenie na výkon týchto činností udelené v štáte, v ktorom má sídlo.

Daňovníci, ktorí vykonávajú obchodovanie s cennými papiermi, používajúci v súlade s postupmi účtovania pri stanovení ceny obstarania cenných papierov ocenenie váženým aritmetickým priemerom alebo spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku cenných papierov sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku cenných papierov, používajú test odchýlky pre cenu obstarania cenného papiera len v prípade, ak cena všetkých nákupov v rámci rovnakého druhu cenného papiera od jedného emitenta je nad stanovený limit 10 %.

### Príklad 3

Spoločnosť realizovala v zdaňovacom období predaj cenných papierov v hodnote 1 150 tis. Sk. Ceny obstarania cenných papierov zúčtované ku dňu predaja boli vo výške 1 300 tis. Sk. Z predaja cenných papierov vznikla strata a medzi predanými cennými papiermi boli aj obchody s kótovanými cennými papiermi. Je potrebné testovať dodržanie 10 % odchýlky od priemerných kurzov v deň nákupu a v deň predaja cenných papierov.

Pri ostatných cenných papieroch sa cena obstarania u obchodníkov s cennými papiermi uzná do daňových nákladov v plnej výške. To znamená, že strata z predaja cenných papierov sa uzná na daňové účely.

Postup posudzovania 10 % odchýlky od priemerného kurzu pri zahrňovaní obstarávacej ceny do daňových nákladov, v prípade, ak cenný papier je v deň nákupu obchodovaný na hlavnom trhu burzy, a v deň predaja už nie je obchodovaný na hlavnom trhu burzy, je rovnaký ako u iných podnikateľských subjektov. Ak pri predaji nie je známy priemerný kurz cenného papiera, tak sa 10 % odchýlka od priemerného kurzu posudzuje len pri nákupe. Ak sa nákupná cena pohybuje v 10 % tolerancii a z transakcie vznikne strata, tá je plne uznaná na daňové účely.

Rovnako sa postupuje aj v prípade ak cenný papier je v deň predaja obchodovaný na hlavnom trhu burzy a v deň nákupu nebol obchodovaný na hlavnom trhu burzy. To znamená, že len pri predaji je známy priemerný kurz cenného papiera. Preto sa 10 % odchýlka od priemerného kurzu posudzuje len pri predaji. Ak sa predajná cena pohybuje v 10 % tolerancii a z transakcie vznikne strata, tá je plne uznaná na daňové účely.

Tabuľka 4

| Operácia                | Cena obstar.<br>(CO – náklad) | Predajná cena<br>(PC – výnos) | Odhýľka<br>CO PC | Hospodársky<br>výsledok | Daňový<br>náklad |
|-------------------------|-------------------------------|-------------------------------|------------------|-------------------------|------------------|
| <i>Predaj CP za rok</i> | 1 300                         | 1 150                         |                  | -50                     |                  |
| <i>Kót. obchod č.1</i>  | <u>220</u>                    | <u>190</u>                    | 214,5 166,5      | -0                      | 190              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 185                           |                  |                         |                  |
| <i>Kót. obchod č.2</i>  | <u>210</u>                    | <u>140</u>                    | 214,5 148,5      | -0                      | 140              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 165                           |                  |                         |                  |
| <i>Kót. obchod č.3</i>  | <u>220</u>                    | <u>190</u>                    | 214,5 166,5      | -0                      | 220              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 185                           |                  |                         |                  |
| <i>Kót. obchod č.4</i>  | <u>210</u>                    | <u>230</u>                    |                  | +20                     | 210              |
| <i>priemerný kurz</i>   | 195                           | 190                           |                  |                         |                  |
| <i>Ost. obchod č.5</i>  | <u>220</u>                    | <u>170</u>                    |                  | -0                      | 220              |
| <i>Ost. obchod č.6</i>  | <u>220</u>                    | <u>230</u>                    |                  | +10                     | 220              |
| <i>SPOLU</i>            | 1 300                         | 1 150                         |                  | -150                    | 1 150            |
| <i>Úprava účt. HV</i>   |                               |                               |                  | +100                    |                  |

Legenda:

Obchod č. 1 – Nebola dodržaná odhýľka od priemerného kurzu v deň nákupu (maximálna cena nákupu pri dodržaní odhýľky od priemerného kurzu mala byť 214,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania len do výšky príjmu z predaja (190).

Obchod č. 2 – Nebola dodržaná odhýľka od priemerného kurzu v deň predaja (minimálna cena predaja pri dodržaní odhýľky od priemerného kurzu mala byť 148,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania len do výšky príjmu z predaja (140).

Obchod č. 3 – Bola dodržaná odhýľka od priemerného kurzu v deň nákupu (maximálna cena nákupu pri dodržaní odhýľky od priemerného kurzu mala byť 214,5) a bola dodržaná aj odhýľka od priemerného kurzu v deň predaja (minimálna cena predaja pri dodržaní odhýľky od priemerného kurzu mala byť 166,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania bez obmedzenia 220 a strata z tohto obchodu vo výške 30.

Obchod č. 4 – Pri predaji cenného papiera nevznikla strata, preto nie je potrebné skúmať odhýľku od priemerného kurzu v deň nákupu ani predaja.

Obchod č. 5 – Pri predaji ostatných cenných papierov strata z predaja je daňovo uznaná, preto obstarávací cena bude uznaná do daňových nákladov do výšky 220.

Obchod č. 6 – Pri predaji ostatných cenných papierov nevznikla strata, preto obstarávací cena bude uznaná do daňových nákladov v celej výške 220.

## Príklad 4

Spoločnosť realizovala v zdaňovacom období predaj cenných papierov v hodnote 380 tis. Sk. Ceny obstarania cenných papierov zúčtované ku dňu predaja boli vo výške 410 tis. Sk. Pretože z predaja cenných papierov vznikla strata a medzi predanými cennými papiermi boli aj obchody s kótovanými cennými papiermi, je potrebné testovať dodržanie 10 % odhýľky od priemerných kurzov v deň nákupu a v deň predaja cenných papierov. Prvý cenný papier sa obchodoval na hlavnom trhu len pri nákupe a druhý cenný papier len pri predaji.

Obchodníci s cennými papiermi používajú pri stanovení ceny obstarania cenného papiera cenu zistenú váženým aritmetickým priemerom alebo spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku cenného papiera sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku cenného papiera (FIFO metóda).

Tento spôsob ocenenia sa môže požiť len pri rovnakých druhoch cenných papierov, rovnakých emitentoch a rovnakých menách, na ktoré cenné papiere znejú. Pri cene obstarania, ktorá je váženým aritmetickým priemerom, sa priemerná cena obstarania skladá z viacerých transakcií, pričom pri niektorých môže

byť cena obstarania vyššia ako 10 % odchýlka od priemerného kurzu daného dňa a pri niektorých je v tolerancii. Test odchýlky sa použije len v prípade, ak cena všetkých nákupov v rámci rovnakého druhu cenného papiera od jedného emitenta je nad stanovený limit 10 %.

Tabuľka 5

| Operácia              | Cena obstar.<br>(CO – náklad) | Predajná cena<br>(PC - výnos) | Odchýlka<br>CO PC | Hospodársky<br>výsledok | Daňový<br>náklad |
|-----------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------|-------------------------|------------------|
| <i>Predaj CP</i>      | 410                           | 380                           |                   | -80                     |                  |
| <i>Obchod č. 1</i>    | 200                           | 190                           | 203,5             | -10                     | 200              |
| <i>priemerný kurz</i> | 185                           |                               |                   |                         |                  |
| <i>Obchod č. 2</i>    | 210                           | 190                           | 187               | -0                      | 210              |
| <i>priemerný kurz</i> |                               | 170                           |                   |                         |                  |
| <i>SPOLU</i>          | 410                           | 380                           |                   | -30                     | 410              |
| <i>Úprava účt. HV</i> |                               |                               |                   | +0                      |                  |

Legenda:

Obchod č. 1 – Bola dodržaná odchýlka od priemerného kurzu v deň nákupu (maximálna cena nákupu pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 203,5), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania vo výške 200.

Obchod č. 2 – Bola dodržaná odchýlka od priemerného kurzu v deň predaja (minimálna cena predaja pri dodržaní odchýlky od priemerného kurzu mala byť 187), preto ako daňový náklad bude uznaná cena obstarania vo výške 210.

Tabuľka 6

| Nákupy dňa                       | Cena obstarania v Sk | Priemerný kurz |                                    |
|----------------------------------|----------------------|----------------|------------------------------------|
| 7. 5.                            | 100                  | 90             | (maxim. 99, nie je v tolerancii)   |
| 6. 6.                            | 105                  | 95             | (maxim. 104,5 nie je v tolerancii) |
| Vážený aritmetický priemer 102,5 |                      |                |                                    |
| Predaj dňa                       | Predajná cena v Sk   | Priemerný kurz |                                    |
| 7. 7.                            | 80                   | 85             | (min. 76,5 je v tolerancii)        |

Legenda:

Na základe testovania odchýlky od priemerného kurzu možno uznať ako účtovný náklad 102,5 Sk; účtovný výnos 80 Sk a účtovnú stratu vo výške 22,5 Sk, ktorá nebude uznaná na daňové účely, pretože cena obstarania ani jedného z nákupov nie je v tolerancii 10 % od priemerného kurzu.

Zdaňovanie cenných papierov je zložitý problém, ktorý si vyžaduje špecifický prístup k zdaňovaniu podľa jednotlivých druhov cenných papierov. Pri niektorých druhoch cenných papierov (napr. dlhopisy) nastáva problém pri porovnávaní ceny a priemerného kurzu, pretože v zmysle platnej legislatívy cenu cenného papiera tvorí jeho kurz spolu s alikvotným úrokom. Pretože priemerný kurz je udaný bez alikvotného úroku, nastáva problém pri porovnávaní 10 % odchýlky od priemerného kurzu.

## Príklad 5

Predaj cenného papiera sa realizoval v predajnej cene 650 Sk, kde bol zahrnutý aj alikvotný úrok vo výške 50 Sk. Priemerný kurz v deň predaja na bratislavskej burze bol vyhlásený vo výške 550 Sk.

Tabuľka 7

| <i>Nákup dňa</i>  | <i>Cena obstarania v Sk</i>       | <i>Priemerný kurz</i> |                                |
|-------------------|-----------------------------------|-----------------------|--------------------------------|
| 7. 5.             | 850                               | 800                   | (maxim. 880, je v tolerancii)  |
| <i>Predaj dňa</i> | <i>Predajná cena v Sk</i>         | <i>Priemerný kurz</i> |                                |
| 7. 10.            | 650                               | 700                   | (min. 630 je v tolerancii)     |
| <i>Predaj dňa</i> | <i>Predajná cena bez AÚV v Sk</i> | <i>Priemerný kurz</i> |                                |
| 7. 10.            | 600                               | 700                   | (min. 630 nie je v tolerancii) |

Ak by pri predaji vznikla strata, nebude daňovo uznaná, aj keby pri nákupe bola dodržaná 10 % tolerancia nákupnej ceny od priemerného kurzu v deň nákupu, pretože nie je dodržaná táto tolerancia pri predajnej cene, z ktorej je potrebné pri testovaní odpočítať alikvotný úrok.

Pri preceňovaní majetku charakteru cenných papierov platia osobitné postupy pre investičné spoločnosti a investičné fondy. Tie svoj majetok preceňujú v nadväznosti na zmeny trhových kurzov cenných papierov v intervaloch, ktoré si samy stanovujú minimálne raz ročne.

Vzniknuté rozdiely sa účtujú na účet 414 – *Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku*.

Podiel oceňovacieho rozdielu sa rozpúšťa spôsobom záväzne stanoveným účtovnou jednotkou.

## 5. Strata z predaja cenných papierov u obchodníkov s cennými papiermi

Zákon o dani z príjmov upravuje stratu z predaja cenných papierov pre subjekty, ktoré sú obchodníkmi s cennými papiermi, tak, že na daňové účely uznáva výdavky vo výške úhrnu cien obstarania cenných papierov (s výnimkou zmeŇiek) v zdaňovacom období, v ktorom dôjde k ich predaju, a to:

- pri cenných papieroch, s ktorými sa obchoduje na trhu kótovaných cenných papierov, ak cena obstarania nie je vyššia a príjem z predaja nie je nižší ako 10 % odchýlka od priemerného kurzu v deň nákupu alebo predaja zverejneného burzou cenných papierov,
- pri ostatných cenných papieroch, vrátane cenných papierov, pri ktorých nie je dodržaná podmienka uvedená v bode 1, sa uznávajú výdavky do výšky obstarávacej ceny cenných papierov.

Do úhrnu cien obstarania a cien predaja cenných papierov sa nezahrnú ceny obstarania a ceny predaja tých cenných papierov, ktoré sú predmetom obchodov uzavretých na burze cenných papierov, pri ktorých je súčasne dohodnutý spätný termínový obchod.

## Záver

Na základe praktickej analýzy vplyvu uvedených aspektov na zdaňovanie cenných papierov možno konštatovať, že problematika účtovania a zdaňovania cenných papierov je náročná, a preto je dôležité venovať jej dostatočnú pozornosť. Veľmi dôležitá je *účtovná evidencia*, na základe ktorej možno viesť a posudzovať cenné papiere na účely ich zdaňovania. Je potrebné vedieť, že priemerný kurz cenných papierov kótovaných na trhu je rozhodujúci pri uplatňovaní straty z predaja cenných papierov a na tieto účely je nevyhnutné priemerný kurz cenných papierov aj sledovať.

## Literatúra

- [1] HARUMOVÁ, A.: Analýza cenných papierov (Vybrané daňové problémy). Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM 2002.
- [2] HARUMOVÁ, A.: Dane v teórii a v praxi. Bratislava: Iura Edition 2002.
- [3] HARUMOVÁ, A.: Účtovný a daňový reporting. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM 2004.
- [4] HRVOLOVÁ, B.: Analýza finančných trhov. Bratislava: SPRINT 2001.
- [5] CHOVANCOVÁ, B.: Ovplyvňuje náš daňový systém finančné investovanie? Bratislava: Súvaha, Účtovníctvo, audítorstvo, daňovníctvo v praxi, 2001, č. 9.
- [6] CHOVANCOVÁ, B. – JANKOVSKÁ, A. – HÁJNIKOVÁ, J. – MAJCHER, M. – ŠTURC, B.: Finančný trh. Bratislava: Eurounion 1999.
- [7] MARKOVIČ, P.: Analýza cenných papierov. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM 2000.
- [8] ŠIROKÝ, J.: Daňové teórie s praktickou aplikáci. Praha: C. H. Beck 2003.
- [9] ŠIROKÝ, J.: Daňové uznateľné výdaje, DHK – daňová a hospodárska kartotéka. Praha: Linde 2003.